

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX évfolyam 78 szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 »
Negyedévre ——— 6 »
Egy órára ——— 2 »
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda április 4.

Szell legujabb sikere.

Nagybecskerek, április 4.

Az ezeréves magyar históriának két szilárd, megállapodott geológiai képződése, rétege van: a liberális és a nemzeti irányzat. E két geológiai rétegre szilárdan lehet építeni a magyar államférfiaknak. De csakis erre. Minden más bizonytalan, sűpedékes, csalóka és veszedelmes. Am a liberális és nemzeti réteg elbirja a legmerészebb koncepciójú államférfiui gondolatot, mert e kétféle geológiai képződés, a magyar politikai világ földgömbjének e két sarkpontja, dacol a közélet minden fordulataival s azokat a talaj titokteljes mélységeinek forradalma, a földrengés sem volna képes megingatni, vagy helyéből kimozdítani.

Minden nagy magyar államférfi e két szilárd geológiai földrétegre építette fel a maga politikai épületeit. S nemzetének, hazája ügyének csak akkor tudott tenni jó és hasznos szolgálatot, ha megmaradt hiven e kipróbált talajon.

Széchenyitől elkezdve, Kossuthon és Deák Ferencen folytatva, végig a szabadelvű párt valamennyi kormányán, liberális és nemzeti irányban munkálták nagy politikusaink Magyarország jövőjét Széll Kálmán a Deák Ferenc nemese hagyományainak örökös, letéteményese, hűséges sáfára és egyenes ágon való leszármazója, a nemzeti és liberális irányzat anyaföldjétől nyeri erejét, mint Anteusz. Innen van, hogy balul üt ki minden vállalkozás, a mely őt erről az oldalról — a hol leginkább vértézve van — megtámadja.

Széll Kálmán hamisítatlan liberális és nemzeti politikája semmiben sem különbözik más korszakok liberális és nemzeti államférfiainak politikájától, az elveket, törekvéseket, a nagy célokat illetőleg. De mint minden igazán erős egyéniség, a maga módszerének bélyegét nyomja rá eljárására.

Szell Kálmán összefoglaló erő. Becses tulajdonság kis nemzetek államférfiainál, a hol az erők megosztása és szétforgácsolása már nem egyszer idézett elő katasztrófát.

Szell Kálmán kapocsnak, összetartó erőnek s nem választóviznek született. A vonzás törvényei uralkodnak egyéniségében. Nem taszítja el a különböző elemeket, de lefegyverzi, kibékíti, beolvasztja, meghódítja. Szóval: vonzza.

A vonzásnak és az asszimilálásnak képessége érvényesül liberális és nemzeti politikájában is. Ez az oka, hogy a társadalom különböző rétegeit vonta politikája hatáskörébe s lelkének kibékítő vonásai a kételkedőket és a tépelődőket is megnyerik, a helyett, hogy elriasztanak.

Az ő politikai iránya és meggyőződése olyan valláshoz hasonlít, a mely előre nem zárja ki ridegen kebeléből azokat, a kik még nem hívők, de a legjobb uton vannak arra, hogy hívőkkel váljanak. Az ő politikai hitvallása nem hódol az eretneküldözés tanának. Szívesen fogadja a megtérést, sőt ő maga térítő munkára vállalkozik.

Az, hogy Széll Kálmán a maga vonzó egyéni tulajdonságait belevitte politikájának liberális és nemzeti irányzatába, széles rétegeket nyert meg eszméinek és törekvéseinek. Ő és politikája a terjeszkedő és békésen asszimiláló liberálisizmusnak tipikus képviselője.

Ez azonban módszer kérdése, a mely a lényegét, az elveket nem érinti. A kik tehát Széll Kálmán e módszerében többet és mást kerestek, mint a mi benne van, azokra keserves kábrándulás várt. Azok kiérezhették a tegnapi beszéleiből, hogy elveiben a miniszterelnök hajthatatlan, megalkudni nem tudó. S hogy az ő lelkében, az ő politikájában és törekvéseiben a nagy nemzeti és liberális hagyományok élnek, hatnak, munkálnak és érvényesülnek mindenkoron.

A mennyire békés eszközökben, vonzó

és terjeszkedő módszerében, épp annyira erőyes és kéréhetetlen Széll Kálmán, ha a liberális és nemzeti politika homlokvonalá ellen intézett nyílt vagy lappangó támadást kell legyőzni, visszaverni, halálra sebezni.

A tegnapi ragyogó parlamenti diadal nagy jelentősége abban áll, hogy a miniszterelnök e harcraakézsége, hűveléből kihuzott kard módjára, a szemébe villámolt mindenkinek: barátoknak és ellenségnek egyaránt.

E kivont kard fényét és élet éreztetve tegnap a néppárt, mikor a miniszterelnök a fejükre olvasta, hogy az a politika, a mely felekezésekre bontja szét a nemzetet, tehát alkotó elemeire a társadalmat, minden más lehet, de egy nem: nem lehet magyar politika.

Barátai, hivei régen tudták, tegnap óta kénytelenek elismerni ellenségei is, hogy a Széll Kálmán politikája a magyar politikának hagyományos két sarkpontján nyugszik megingathatatlanul: a liberális és nemzeti irányzaton.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van, hölgyek részére kedden és pénteken délután 6 óráig; ugyanazon napokon 8-10 óráig este urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 óráig nyitva marad.

Április 9. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Május 14. Tavasz közgyűlés.

— Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Torontál vármegyében a tolvádai anyakönyvi kerületbe Zsiross Gyula községi irnokot, a szárcsaiba Fűrj Jenő községi segédjegyzőt, a szerb neuzinaiba Mirkov Iván magánzórt és a szerb párdányiba Schwarz Ferenc állami tanítót anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki és valamennyit megbízta a házassági anyakönyv vezetésével, nemkülönben a házasságkötésnél való közreműködéssel is.

— A klerus köréből. A megyés püspök Ferenczy Gyula szakálházi és Junker József német-eleméri káplánokat kölcsönösen áthelyezte.

A „TORONTÁL” tárcája.

A tenger halottja.

Irta: José Echegeyay.

A gőzhajón, melyen Amerikából hazámba utaztam, egy hölgy vonta magára figyelmünket, ki gyászruhája, komor kifejezése és a szenvedéstől megtört alakja által mindnyájunknak feltűnt.

A hölgy soha más utasok társaságában nem volt látható, senkivel még csak egy szót sem váltott, a közös étkezésen részt nem vett, reggeltől késő estig a fődélzet egy és ugyanazon helyén ülve a megmérhetetlen tengert bámulta, mialatt gyakran könyek gyűltek szemébe.

— Ki ez az elzárkózott hölgy? kérdém egy napon ebéd közben a hajó kapitányát.

— Az egész társaság a kérdezett szavait leste.

— Egy boldogtalan! Felelt a kapitány és kérdőleg tekintett a vele átellenben ülő papra. — Igen, ő boldogtalan. Már három éve, hogy rendes és állandó utasom Cadixből Newyorkba, Newyorkból Cadixba. Mindig egy és ugyanazon helyen ülve nézi a hullámokat, sőhajtoz, sir és leányáról álmodozik.

— Leányáról? — kérdém csodálkozva?

— Igen, leányáról. A legszebb, legbájosabb és legszeretettelőbb angyali asszonykáról, a kit valaha láttam, a kinek megrendítő tragédiája hajóm fődélzetén játszódtott le.

— Hogyan? Mikép? Beszélien kapitány ur! — szóltak minden oldalról.

A kapitány még egy pohár bort hajtva föl, folytató:

— Három év előtt történt. Newyorkból haza felé utaztunk. Az utasok közt egy fiatal házaspár volt; Európába készültek. A fiatal nő anyjától nagyon szivrehatóan búcsuzott el. A férjet mindenki irigyelte szép feleségeért, a ki — ugy látszott — nagy szeretettel is esüngött férjén.

— Nekem azonban, nem tudom előítéletből vagy mi okból, a fiatal férj sehogyse tetszett. Lehetséges, hogy miután a drámának szemtanuja voltam, most csak úgy képelem ezt; de arra tisztán emlékszem, hogy már az első perctől fogva lehetőleg szemmel kísértem őt.

— Egy este, midőn azon magasiathoz értünk, melyet néhány óra múlva ismét elérni remélünk, a fiatal pár fülkéjéből rettenetes sikoltást hallunk, melynek emléké e még ma is megborzadok. Ugyane pillanatban föltárlanak a fülké ajtóit, a fiatal nő halásápadtan egy csomó levéllel a kezében a fődélzetre rohan, a férj utána...

— Margit, Margit! — kiáltozta előbb kérő, majd kétségbeesett hangon.

— A nő azonban jajveszékelve csak annyit mond:

— Vissza, ne közelíts hozzám!

— A férj nem tágít, utána ugrik... de már későn, — a nő hirtelen átveti magát a korláton és mielőtt még valaki meggátolhatta volna, a tengerbe veté magát, melynek hullámai örökre eltakarták.

— Csónakra legénység! — hangzik a parancs, a gép azonnal megáll, a mentő csónak leeresztve, mindenki igyekszik segédkezni nyugtani.

— Itt... itt, — hangzott néhány oldalról.

— A test még vagy kétszer vízszinre került; utoljára épen akkor, mikor magam is a csónakkal közvetlen mellette voltam. Még most is lelki szemem előtt van a szegény nő kétségbeesett arckifejezése, midőn egy hullám elcsapta előlem, elvivén őt magával egy jobb hazába, egy boldogabb országba.

A kapitány itt elhallgatott.

— Es a férj? — kérdé egyik közülünk.

— A férj? — mondá a kapitány, mialatt keserű mosoly ült ajakán, — a férj? Őt térdelve találtuk, mikor visszajöttünk, azután fölkel, fülkéjébe zárkózott és az egész uton többé a fődélzeten nem jelent meg. Cadixban partra szállt és szerencsésére többé nem jött szemem elé.

— Es az ok?

— Ugy? az okot is akarják tudni, uraim? az ok? — csekélység! a fiatal nő férje leveleiből megtudta, hogy a gazember a tengeren tul hitese feleséget hagyott, kit épp úgy megcsalt, mint majdan őt megcsalta volna. A gyászruhás hölgy? mint mondám, a meghaltak anyja. Azon a napon, melyben visszaértünk Newyorkba, ott találtam a kikötőben, gyászruhába öltözve, fájdalomtól eltorzult arccal, ép úgy, mint ma; de azért ráismertem. Mindent meg akart tőlem tudni: melyik volt a szerencsétlen gyermek fülkéje, hol állt utoljára, hol vetette magát a tengerbe; szóval — minden után a legapróbb részletekig tudakozódott. En — tőlem telhető kímélettel — elmondtam neki mindent és igyekeztem őt vigasztalni. Vigasztalni! mintha volna az anya tájalmára vigasz.

— Másnap megtudtam, hogy e nő a leánya volt fülkéjét hosszu időre kibérelte és azt ká-

— Ebéd a miniszterelnöknél. Széll Kálmán miniszterelnök tegnap ebédet adott, a melyre a torontái képviselők közül Belitska a Béni és Papp Géza voltak hivatalosak.

— Megjutalmazott tanítók. A vallás- és közoktatási miniszter Kaufmann István bégaszentesgyörgyi igazgató-tanítónak és Rényi János mokriai izr. tanítónak a magyar nyelv oktatásában tanúsított kitünő buzgalmuk elismerésül egyenkint 100—100 korona jutalmadját engedélyezett.

— Nyugalmazott százados. A honvédelemügyi miniszter Hunyár Ede szegedi 5. gyalogezredbeli várakozási illetményrel szabadságot honvédszázadost, az újból megejtett felülvizsgálat alapján, mint honvédségi csapatszolgálatra nem alkalmast, nyugállományba helyezte.

— Választók összeírása. Az összeíró küldöttség Krsztics János elnöke alatt, Opolozer Lajos és Struss Bódog tagok közreműködésével elkészítette a névjegyzéket Nagybecskerek város választói jogosultsággal bíró lakosairól. Ez a névjegyzék teljesen újból készült az adóhivatali adatok felhasználásával és nem a régiek a kijavítása. E szerint az 1901. évre érvényes választói névjegyzékbe összesen 2610 választó vétetett föl. A névjegyzék annak idején közszemlére fog kitétetni, hogy mindenki megtekinthesse és netalán észrevételeit megtehesse. Egyelőre a központi választmány fog a fölött határozni, vajjon elfogadja-e a munkát, vagy esetleg javításokat eszközöljön rajta.

— Nagybecskerek város közegészsége dr. Weiserschan József városi főorvos jelentése szerint a lefolyt március hóban, februárhoz viszonyítva, minden tekintetben kedvezőbb volt; mivel nem csak a születések a halálozásokat 29 esettel felülmúlták, hanem az általános megbetegedés, különösen a heveny-ragályos bajok esetei örvedetesen alább szálltak. E hó folyamán ez utóbbi bajokban csak hét egyén betegedett meg, kikből azonban 4 elhalt. Trachomára 1936 egyén vizsgáltatott meg, köztük egy új és két gyanus beteg fedeztetett föl. Rendőrileg 20 egyén állítottatott orvosi vizsgálatra, közülök 5 idült ragályos bajjal a kórházba utaltatott. Heveny-ragályos betegség és tüdővész után 10 gőz- és 8 formalin fertőtlenítés végeztetett. Közfogyasztásra szánt élelmiszerek 11-szer vizsgáltattak meg orvosilag, egy esetben nagyobb mennyiségű hamisított tej kifogásoltatott. Folyó évi március hó folyamán élve született 92 gyermek, elhalt 63 egyén. A halálokok a következők voltak: veleszületett gyengeség 3, görcsök 8, bélhurut 3, vörheny 3, hasi hagymáz 1, tüdőgyulladás 3, tüdőgümőkór 15, guta-

polnává alakította át, s papot hozva magával, a hajón maradt. Némán foglalta el a földézet azon helyét, melyről szerencsétlen leánya a hullámok közé veté magát. Midőn azonban a dráma színhelyére értünk, hol a szép asszony halálát lelé, megjelent a fedélzeten a főtisztelendő ur teljes egyházi díszében, a hajó megállt, a pap imádkozott, áldást mondva a halottra, az anya pedig vasból készült mirtus koszorút bocsátott a tenger fenekére gyermeke sirjára. Így történik ez már évek során, minden utunknál. Így fog ez történni ma is.

A kapitány órájára nézve fölállt, csak még ennyit mondott:

— Három óra múlva.

Három órával később mindnyájan a fedélzeten állottunk, tiszteletteljes távolban a gyászruhás hölgytől, ki e percben maga volt a megtestesült fájdalom.

A magaslatához érve fütty jelzé, hogy a gép megáll.

Mindnyájunkat szent borzadás futott végig. Ugyane pillanatban kitárul a fülke ajtaja, melynek feketével átvont falait a gyertya világítás még kísértetiesebb teszi. A pap díszes öltözékében a fedélzetre lép; egyik hajóslegény vaskoszorút visz utána.

Valamennyien levett kalappal állottunk ott és fájdalmas szívvel néztük végig a megtörténteket.

A gyászruhás hölgy fölemelkedik, a pap rövid imát rebot, mire a hölgy a vaskoszorút lassan a tengerbe ereszti, aztán összerokad.

Ismét egy fütty, a hajó megindul — és megyünk hazafelé.

ütés 4, vízbetegség 3, elmebaj 1, aggkór 9, egyéb halálokok 7, erőszakos halál 2, öngyilkosság 1.

— Sport hír. A torontái atletikai klub, városunk emez agilis sport egylete, kiváló megjelentében fogja részesíteni Nagybecskerek városának közönségét. A legutóbb Budapesten megtartott nemzetközi vívóverseny alkalmával sikerült az egylet elnökének legkiválóbb hazai amateur vívóinktól ígéretet nyerni arra nézve, hogy egy május hóban itthely tartandó nagy-szabású vívó-akadémiára lejönnék s azon részt fognak venni. Meg vagyunk győződve, hogy városunk közönsége minden irányban hozzá fog járulni ahhoz, hogy a kínálkozó kiváló sport-életvezetben része legyen. Ugyancsak kiváló életre-velőségének adja jelét az egylet, a midőn, a mint értesülünk, az oly általános és gyorsan népszerűvé vált football játékot sikerült itt meghonosítania. Ugy, hogy a legközelebbi napokban alkalma lesz már közönségünknek ezen érdekes játékban gyönyörködni.

— A karlovai vasut a képviselőházban. A képviselőházban tegnap a kereskedelmi miniszter Kubik Bélának arra a kérdésére válaszolt, hogy vajjon igazak-e azok a vádak, a miket a szeged-szöregh-karlovai h. é. vasutra vonatkozólag a felülvizsgáló bizottság ellen felhozta? A kereskedelmi miniszter elmondta, hogy az összes építményeket gondosan megvizsgálta s a vizsgálatból azt a meggyőződést merítette, hogy a miniszterium tisztviselői a munkát ügyvették át, a követelményeknek megfelelően. A miniszter végül konstatálja, hogy a vonal fentartása 6132 forintba kerül, tehát jóval kevesebbe mint például a versecz-kubini (6657 frt.) a sopron-pozsonyi (8567), vagy a nógrádi (9626 frt.) Kubik Béla tudomásul vette a miniszter választását azzal, hogy arra kéri, hogy a tisztességtelen vállalkozókat kiséreje ezentul is figyelemmel.

— A választási fuvardijak. Több ízben emlékeztünk arról, hogy az egyes vármegyék egymástól elütő alapokon számították ki a fuvardij maximumát, melyet az országgyűlési képviselő-választásoknál szabad fizetni. A mi ezen tulmegy, az már vesztegetésnek tekintetik. A fuvardijaknak egyöntetű megállapítása céljából most a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben a következő irányelveket jelöli ki:

1. A fuvardij a helyi közlekedési és kereseti viszonyokhoz képest, a szokásos díjazásnak megfelelő olyan összegben állapítandó meg, hogy az — mint reális fuvarbér — egyrészt a vesztegetést kizárja, másrészt pedig a szükséges számú fuvarosok fölfogadását minden egyes községben lehetővé tegye.

2. Mivel a fuvardij személyenkinti megállapításának a gyakorlatban esetleg az lehetne az eredménye, hogy a fuvardijakat — az 1899. XV. t. c. 7. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére — nem a fuvarosok, hanem az egyes választók kapják; mivel továbbá az esetleg fillérekben megállapított díjtételek az elszámolást szövevényessé tennék s a visszaélést megkönnyítenék: azért szükséges, hogy a fuvardij minden egyes községre nézve kerek összegben (1., 2., 3. stb. korona) és meghatározott számú (kocsison kívül legalább három) választót szállító fuvaronként legyen megállapítva. Kivétel az az eset, midőn valamely községben a meghatározott létszámnál kevesebb választó van, vagy az illető községből kevesebb választó óhajt a szavazásban résztvenni.

Ha a fuvaros a meghatározott létszámnál több választót szállít, a szabályrendeletben fuvaronként pontosan megállapítandó, arányosan mérsékelt díjfölemelésnek, ha kevesebbet szállít, megfelelő díjleszállításnak van helye.

3. A szabályrendeletben az összes községek, a választási székhelytől való kilométer-távolság és a megállapított fuvardijak pontos megjelölése mellett, választókerületenként betűrendben föl-sorolandók.

4. A szabályrendeletben határozottan intézkedni kell az iránt, hogy

a) a fuvardijak csakis azokra az esetekre vonatkoznak, midőn az illető választókerületben szavazásra jogosult választó vagy vele egy háztartásban élő hozzátartozója fogadtatik föl a fuvarozásra;

b) a megállapított fuvardijak a választóknak lakhelyüktől a választási székhelyére való oda- és visszaállítására szólnak, miért is egyéb költségek fel nem számíthatók;

c) a megállapított díjtételek azt a maximumis határt jelölik meg, melyen belül a képviselő-jelölt vagy megbízottja — vesztegetés nélkül —

fuvardiját adhat, ellenben a szabályrendelet intézkedései a fuvarosok javára kereseti jogot nem biztosítanak.

5. Az évszakok megkülönböztetése esetén visszaélésre alkalmat szolgáltató általános (például aratás idején, télen stb.) kifejezések helyett naptárilag határozottan meg kell jelölni azt az időszakot, melyre nézve a vármegye esetleg magasabb fuvardijak megállapítását tartja szükségesnek.

6. A választási székhelyen a belterületre nézve fuvardij nem állapítható meg.

7. Abban az esetben, ha a választók szállítása vasuton vagy gőzhajón történik, a szabályrendeletben megállapított fuvardijak nem fizet-hetők ki.

A vasuti (hajózási) szállítási díjak vagy a szállításhoz kötelező vasuti (hajó) osztály megjelölése éppen úgy, mint a hatóságilag jóváhagyott bérkocsi-díjszabályzat a fuvardij szabályrendelet keretében nem tartozik.

8. A vámok, kompdijak, hidpénzek stb. hasonló illetmények a szabályrendeletileg megállapított fuvardijakban nem foglaltatnak benn.

9. A képviselőválasztók fuvarozásánál az előfogatú kényszernek, mely nemcsak elvi és gyakorlati akadályokba, hanem az 1899. XV. t. c. 7. §-ába is ütközik, helye nem lehet.

10. A szabályrendelet a jelen országgyűlés berekesztését követő napon lép hatályba.

Torontál vármegye törvényhatósága az április 9-iki közgyűlésen fog e tárgygyal foglalkozni.

— Az építési bizottságból. Tegnap délután 3 órakor a polgármester szobájában gyűlt össze az építkezési bizottság, hogy innét a helyszínerre menve, a létesítendő kisedővódák számára alkalmas telkeket szemeljen ki. Jelen voltak dr. Grandjean József polgármester, Kühn János, Machalek János, Jacoby Gábor főmérnök, Kupuszároovits Miklós, Wolfinger Győző és Mattanovich György, akik a városház előtt várakozó városi előfogatokra szálltak és kihajtottak előbb a Garay-utcába, ahol két alkalmas telket, innét a honvéd-utcába, ahol egy alkalmas telket szemlélt meg. A tulajdonosokat felszólították, hogy az ideiglenes szerződés megkötése végett jelentkezzenek a polgármesternél.

— Új katonai térképek. A katonai térképek háboru esetére óriási fontossággal bírnak. Azonban néhány esztendő alatt az ország területén igen jelentékeny változások történnek, új épületek emelkednek a külterületeken, új csatornákat ásnak stb., amiknek a térképen mind feltüntetve kell lenniök. Azért a folyó év nyarán az ország egész területén új földmérés és térképfölvétel fog teljesíteni, hogy a változásoknak a térképen nyomuk legyen. Ide vonatkozólag most a honvédelmi miniszter fölhívja a törvényhatóságokat, hogy ha a közös hadügyminiszter által kiküldött és „nyílt rendelettel“ ellátott műszaki katonatisztek a jelzett célból megjelennek: e tiszték s a melléjük rendelt személyek, az illető tiszték által felmutatandó nyílt rendeletben felsorolt szolgáltatásokban részesítenek, s általában intézkedjék a hatóság, hogy a kiküldött tiszték fontos szolgálatait teljesítésében lehetőleg támogatást nyerjenek.

— Bűnös anyák. A modern idők folyamán, a mikor elavult fogalomná válik sok magasztos dolog, meghamisítják az emberek az érzelmeiket s gondolataikban, cselekedeteikben fantomok után futkosnak, avagy önző vágyaik kielégítését tartják a legelsőnek. Pusztá fogalomná válik ma-holnap a szerelem s elveszti varázsos erejét a legnemesebb érzelem, a szeretet is, hiszen az önérdék teljesen kiszorítja a korlátai közül s ha rabja lesz az elme egy szenvedélynek, akkor háttérbe szorul előtte minden. Bűn, csunyaság van mindenfelé, bárhová is nézzen az ember. S csak kisérjük figyelemmel az anyakönyvi hivatal kimutatásait, szinte elborzadva tapasztaljuk, hogy mennyi törvénytelen gyerek születik egy esztendőben. S kik az anyák? Majdnem kivétel nélkül elzüllött lelkű cselédányok, a kik úgy veszik az életet, a mint jön, a könnyebb oldaláról; nem ismernek szemérmet, erkölcsöt, ha pedig meg-esik rajtuk a szégyen, ők nem tekintik azt annak, mert hát a dolog csak hasznukra válik — a saját felfogásuk szerint. A dajkákat jól fizetik manapság s így változik át a bűn — üzlet. Hogy azonban azzá lehessen, a saját gyerekeikön kell előbb tudaniok s minden módot megragadnak ennek a keresztülvitelére. Nem tulozott Zola, mikor a „Termékenység“ben olyan markáns vonásokkal rajzolta ezt az életet. Megtaláljuk ezt nálunk is, habár több óvatossággal végre-

hajtva, hogy ne tudjon róla a büntetőigazság-szolgáltatás. Nagybecskerekben azonban egy egész különös módja van annak, hogy miképpen szabaduljon meg az anya gyermekétől. Egyszerűen elhagyja a könyörületesszivekre, mert feltételezi, hogy egy ártatlan, árva porontyot nem fognak az utcán hagyni, hanem akad a nagy mindenségben valaki és magához váltja. Mihelyt aztán a példa megvan, nyomon követi a többi, Nagybecskerekben most már rövid időn belül a harmadik anya hagyja így el a gyermekét. De koff Anna jelentette tegnap Rehák Béla városi jegyzőnél, hogy még március 24-én a lakására ment Werner Anna cselédleány s megkérte, hogy vegye magához egy hetes gyermekét. Fizet érte havi 6 forintot, nemkülönben egy kgr. cukrot és egy font szappant havonta. Werner Anna azóta ismeretlen helyre távozott, a fizetésről nem gondoskodik, legkevésbé magáról a gyermekről. A szegény picike pedig csak sir, sir, maga sem tudja miért. A város majd elhelyezi valamelyik árvaházban, a hol felnevelik s tisztességes embert csinálnak belőle idegenek, ha már nem volt képes az anyja omlótn, az anyja mellett emberré lenni.

— **Meghalt a börtönben** című tegnap megjelent közleményünkbe egy kis tévedés csuszott, amennyiben az ozorai őrsvezető nincs letartóztatva, csupán folyik ellene a vizsgálat.

— **Tolvaj kocsis.** Linebach Miklós, aki Neumann Mórál mint kocsis volt alkalmazásban, Bencke Antal kárpitostól egy köteg rézrugót és egy vég hevedert lopott el és ágyába rejtette. Időközben eltávozott Ecskára, de a lopott dolgokat keresték is, sőt meg is találták. Most még csak a tolvajt kell előkeríteni; hogy megkérdezzék tőle mit is akart voltaképpen a rézrugókkal és a hevederrel.

Színház és irodalom.

Műsor:

Szardán: Menyem.
Csütörtökön: Gésák.

* **Az újfundlandi kutya, vagy A pórljáró képviselő.** Természetesen ismét jutalomjáték. A jutalmazandó ezuttal Holéczy Ilona volt, kit zugó tapson kívül szép virágadományjal tüntettek ki tisztelői. A társulat szép tragikája mint Angelina ezuttal is bőven talált alkalmat annak bebizonyítására, hogy napról-napra jobban éli magát bele a könnyű genre-be. Corbinett Weisz Leó ur játszott. Pálfi Mariska kitünő volt a tragikának készülő színi növendék szerepében. Szalkay igen jól találta el a kikapós képviselő hangját, Szepessy pedig a mindig kéznél levő rendőrt alakította kacagtató humorral. A szép-számú közönség igen jól mulatott.

* **Szalóczy Irén jutalomjátéka.** A Szalkay-társulat széptehetségű szubrettje holnap veszi ki jutalomjátékát a Gésákban. Rolli Polli egyik legjobb szerepe a fiatal művésznőnek, ki ezuttal is a legelőnyösebb oldalairól mutatja be magát.

* **Zombor-bajai színház.** Ismét ketté választottak egy színi kerületet, melynek egybefűzése pedig igen jól bevált. Zombor szab. kir. városi bizottsága legutóbb tartott ülésén jelentést tett a polgármester Hanke Imre arról, hogy Baja város tanácsa a színi bizottság megkérésére azt a választ adta, hogy az eddigi baja-zombori szövetségi viszonyt felbontottnak tekinti és a bajai színházat már Micsey F. Györgynek adta. A színi bizottság ezek után újból azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy a zombori színház mégis Deák Péternek, az eddigi igazgatónak adassék.

* **Az állatvilág pillanatnyi fényképekben.** Gyönyörű kiállítás, páratlan mű indult meg ezen a címen, oly munka, a mely a természet minden barátjának lelkét csak örömmel töltheti el. Merőben új, eredeti és megkapó eszme nyer megtestesülést ebben a könyvben. A természetrajzi és állattani képeskönyvek eddig többnyire csak a típust, az általános faji jellemet feltüntető képet állítottak az állatokról élénk; ez a könyv azt tüzte ki célul, hogy a faji jellem mellett bemutassa az állatok egyéniségét is. Körülbelül ugy viszonylanak az eddigi megszokott, sablonos állatképek ennek a könyvnek a képeihez, mint a divatlapok élettelen, sablonos férfi- és hölgyfigurái egy élettelen, hü arcképcsarnokhoz. Minden képe e

könyvnek élő állatnak a képmása, a mely fényképezés útján készült. A maga valóságában, a maga természetességében látunk minden egyes állatot magunk előtt. Csupa élet, csupa igazság minden kép. Mintha csak egy pompás állatkertben járnánk, mikor e könyvben lapozunk. A minthogy csakugyan Európa egyik leghíresebb állatkertjének, a berlininek az állatai vonulnak itt fel sorra előttünk. Roppant fáradságba, nagy nehézségek leküzdésébe került, míg megtalálták a helyes módját az állatok lefotografálásának. Maga a berlini állatkert igazgatója, Heck L. dr., a jeles zoologus, személyesen működött közre e munkánál. Minden egyes fénykép az ő utasításai szerint készült. De a fáradsághoz méltó volt a munka eredménye is, a mely általános elismerést aratott. Ilyen élethű, plasztikusan szép és ekkora nagyságu állatfotográfiák még nem jelentek meg sehol. Egy egy ilyen fotográfia sokkal jobban bevésődik bárkinek az emlékezetébe, sokkal jobban megismerjük belőle az állatot, mintha lapokra terjedő leírást olvasnánk róla. Epp ezért a képekhez irt szöveg sem terjedős és hosszadalmas, nem száraz adatoknak végnélküli, untató halmaza, hanem röviden, elevenen, élvezetesen irt jellemrajza az illető állatnak. A magyar kiadás szövegét Heck L. dr. nyomán Sztérenyi Hudó dr., a jeles természettudományi író írta. Szép és tanulságos munka ez, a mely számot tarthat nemcsak a szakköröknek, hanem az egész művelt közönségnek a méltánylására. Használhatják e könyvet maguk a művészek is, a fotográfák hű és élettelen voltánál fogva. A hosszukás album alakban megjelenő diámművet egyik legnevesebb könyvkiadó cégünk: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése (Budapest, VI., Andrásy ut 21. sz.) adja ki. Megjelenik 16 füzetben 192 képpel. Egy-egy füzet ára 60 fillér; az egész munkáé diámkötésben 14 korona. Megrendelhető minden könyvkereskedésben.

TÁVIRATOK.

Diplomáciai háboru.

Budapest, április 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi lapok szerint a portugall kormánytól felvilágosítást kértek, amiért megengedték az angol csapatoknak a portugall területen való átvonulást. Az „Eclair” erélyes hangon követeli, hogy Franciaország azonnal erélyes diplomáciai akciót kezdjen.

Budapest, április 4. (A „Torontál” ered. táv.) Lisszabonból jelentik, hogy a portugall kamarában a külügyminiszter kijelentette, hogy Portugallia megengedte Angliának a területén való csapatátzállítást, de erről külön értesítette Transzvált.

Árviz.

Budapest, ápr. 4. (A „Torontál” ered. táv.) A Répce folyó Kapuvárnál kiáradt és az egész vidéket elöntötte. A veszedelem nagy.

A transzváli háboru.

Budapest, április 4. (A „Torontál” ered. táv.) A „Times” stratégiai remekelésnek mondja Olivier akcióját.

Budapest, április 4. (A „Torontál” ered. táv.) A burok északra jobban összetartanak, mint az angolok eleinte hitték.

Cronje Sz. Ilona szigetén.

Budapest, április 4. (A „Torontál” ered. táv.) Egy szállítóhajó Fokvárosból Szent Ilona szigetére vitte Cronje bur tábornokot, Schiel ezredest és mintegy ezer hadi fogságba jutott bur harcost.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Kínálat és vételkedv egyaránt kielégítő. Arak 5 fillérrel emelkedtek métermázsánként. Eladatott 34.000 mm. buza, 8500 mm. rozs és 2000 mm. zab.

Köttetett:

Buza 1900 áprilisa	7.66—7.67
Buza 1900. szept.-re	7.86—7.87
Rozs áprilisa	6.54—6.55
Zab áprilisa	4.98—4.99
Tengeri 1900. májusra	5.56—5.57

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1900. április 4.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései.

Buza	kiló	50 kilogr. ára		kiló	50 kilogr. ára	
		kor-10	kor-12		kor-10	kor-12
Bánsági	6	7.85	7.50	80	7.80	7.95
Tiszavidéki	7	7.60	7.70	80	7.90	8.15
Pestvidéki	7	7.30	7.50	80	7.85	8.—
Bácskai	7	0.—	0.—	80	0.—	0.—

Roze	uj	elsőrendű	kilós	70-72	6.25	6.35
„	„	másodrendű	—	—	6.10	6.20
„	„	takarmány	80-82	—	5.65	5.70
„	„	égetni való	82-84	—	5.45	5.55
„	„	sőrfőzésre való	84-86	—	0.—	0.—
Zab	„	—	89-91	—	5.35	5.45
Tengeri	„	bánsági	—	—	5.25	5.45
„	„	másnemű	—	—	0.—	0.—

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, 1900. április 4-én.

Itt először:

A menyem.

Vigjáték 3 felv. Írták: Fabrice Carré és Paul Bilhaud
Fordította: Adorján Sándor.

Személyek:

Levendier	—	—	Szepessy Gusztáv
Paul	—	—	Deéri Béla
Honoré Tessand	—	—	Kalmár Gyula
Malescot	—	—	Márkus Sándor
Ferdinand Larnelle	—	—	Virágh Ferenc
Gustave Larnelle	—	—	Szentmiklóssy B.
Leverdierné	—	—	Breznay Anna
Marta	—	—	Holéczy Ilona
Lodoiszka grófnő	—	—	Pálfi Mariska
Marie	—	—	Arday Vilma

Idő: jelenkor.

Kezdeté 8 órakor.

Holnap csütörtökön, április hó 5-én Szalóczy Irén jutalomjátékául:

Gésák, vagy: Egy japáni theaház története.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.

Érvényes 1900. március hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskereki bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 45 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: délután 12 óra 55 p.; este 8 óra 34 p.
éjjel 10 óra 18 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról: este 8 óra 34 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.
Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p.
(csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskereki bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: éjjel 2 óra 15 p.; délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: éjjel 2 óra 15 p.; délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
Alibunára: reggel 5 óra 59 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 órakor.
Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

Hirdetések.

Ujságok albérletbe adása.

A nagybecskereki kereskedő ifjak-egylete jutányosan ad ujságokat albérletbe.

Bővebbet 327—1.1

Zimmerer Győző,

egyleti pénztáros urnál.

263. B. v. k. szám 1900.

325-1.1

Árverési hirdetés.

Közírré tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1900. évi V. 71/5. szám alatt kelt végzése folytán dr. Billitz Béla ügyvéd által képviselt Tosits Tósa, mint gyám, nagybecskereki lakos részére, Zelenák Ádám tót-arádáci lakosnál 200 kor. és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1900. évi március 5-én felülfoglalt 653 koronára becsült lovak, koci stiből álló ingóknak alperes lakásán Nagybecskereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1900. évi április hó 9-ik napjának délelőtti 9 órájára tüzetett ki az 1900. évi V. 71/6. szám alatt kelt végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1900. évi március 21-én.

Kiss,
kir. bir. végrehajtó.

Meghívó.

A felszámolás alatt álló „Lázárföldi új takaré- és előlegezési szövetkezetnek“ t.-c. tagjai ezennel a f. évi ápril hó 26-án délután 3 órakor tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az elnök ad hoc választása.
2. Az igazgatóság, felszámoló- és felügyelő-bizottság jelentése.
3. A felmentvény megszavazása.
4. A jegyzőkönyvi hitelesítők kiküldése.

Kelt Lázárföldjén, 1900. évi április hó 4-én.

326-2.1

Az igazgatóság.

Az uri-utca 267. sz. alatt
(Mocker-féle ház)

egy 3 szoba, konyha, éléskamra, faszin és pincéből álló

utcai

lakás

május 1-ere kiadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

7-x.3

MAGYAR-PAPIR-OS

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Kapható olcsó áron.

2236. tkvi szám. 1900.

321-1.1

Árverési hirdetés.

A törökbecsei kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóság közírré teszi, hogy Palóczy okl. gyógyszerész és társai budapesti bejegyzett cég végrehajtónak Iberreiter Ignác aracsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 696 kor. 38 fill. s jár. iránti végrehajtási ügyében, ugy Sityarevits D. István törökbecsei lakos 92 kor. 84 fill. s jár. iránti követelésének behajtása végett is a területén levő Aracs község határában fekvő 2161 sz. tjkvben A I. 549 hrsz. 469. ö. i. sz. a foglalt ház és beltelek 833 korona kikiáltási árban 1900. évi május hó 21-ik napján d. u. 4 órakor Aracs községében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. Igazságügyi-miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál elfekvő előlegeesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt át-szolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 30 nap, a másodikat 60 nap, az utolsót 90 nap alatt, mindég az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósnak tkvi irattárában és Aracs község előljárási-ságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbírósnak tkvi hatóságánál, 1900. évi március hó 8-ik napján

Szabó,
kir. aljbíró.

987. kig. szám 900.

318-2.2

Árverési hirdetés.

Dobricza község előljárási-sága a nagybecskereki m. kir. kincstári ispánságnak f. évi március hó 16-án kelt 352/1900. számú átirata alapján ezennel közírré teszi, hogy a dobriczai vásár vámszedési jog f. évi április hó 18-án délelőtti 10 órakor Dobricza községében megartandó nyilvános árverés útján 3 évi időtartamra bérbe fog adatni.

A feltételek alulírott községelőljárási-ságánál szemlélhetők meg.

Dobriczán, 1900. évi március hó 29-én.

Községelőljárási-ság.

Amerikai szőlővesszők
eladók.

Amerikai szőlőtelepemen termelt direkt termő amerikai Otelló-féle fajta sima szőlővesszőket normális hosszal eladók ezer darabját tíz (10) koronáért.

Molnár Mihály,
mérnök.

Nagybecskerek, Nádor-utca.

306-8.3